

KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ (YENİ)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı; Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesine bağlı Enstitülerde yürütülen lisansüstü eğitim-öğretim programlarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik Kırgızistan-Türkiye-Manas Üniversitesine bağlı Enstitülerde yürütülen yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlik programlarından oluşan lisansüstü eğitim-öğretim ile ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu yönetmelik, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Tüzüğü'nün ilgili maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4-Bu yönetmelikte geçen;

- **Akademik Takvim:** Lisansüstü eğitim-öğretim programının her dönemindeki akademik faaliyetlerin tarihlerini içeren takvimi,
- **ALES:** Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitim Giriş Sınavını,
- **Araştırma Stajı:** Yüksek lisans programında tez çalışmalarına hazırlık olmak üzere güz veya bahar yarıyıllarında yapılan uygulama dersini,
- **AKTS:** Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- **Bilim Sınavı:** Lisansüstü programlara girişte yazılı ve sözlü olarak yapılan sınavları,
- **Danışman:** Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders ve tez dönemlerinde rehberlik etmek üzere atanan öğretim elemanını,
- **Doktora Yeterlik Sınavı:** Doktora/sanatta yeterlik öğrencisinin alanındaki temel konuları ve kavramları, bilimsel bilgi, beceri ve yetkinliğini değerlendirmek amacıyla yapılan sınavı,
- **EABD/EASD:** Enstitüde lisansüstü eğitim-öğretim programı açık olan anabilim dalını /anasanat dalını,
- **EABD/EASD Akademik Kurulu:** EABD/EASD'de tam zamanlı olarak görevli öğretim üyeleri ile doktora ünvanlı öğretim görevlilerinden oluşan akademik kurulu,
- **Enstitü:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesine bağlı olarak lisansüstü eğitim-öğretim yapan Enstitüleri,
- **Enstitü Kurulu:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesine bağlı Enstitü Kurulunu,
- **Enstitü Yönetim Kurulu:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesine bağlı Enstitü Yönetim Kurulunu,
- **İkinci Danışman:** Lisansüstü programına kayıtlı öğrencisinin tez/sanatta yeterlik çalışması aşamasında atanan ikinci danışmanı,
- **GMAT:** Graduate Management Admission Test Sınavını,
- **GRE:** Graduate Record Examination Sınavını,
- **İntihal:** Başkalarının fikirlerini, yöntemlerini, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, şekillerini veya eserlerini, sahiplerine bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseriymiş gibi sunmayı ve yayımlamayı,

- **Kredi:** Lisansüstü bir dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama, atölye çalışması ya da laboratuvar saatinin yarısının toplamından oluşan kredi değerini,
- **Mütevelli Heyet:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Mütevelli Heyetini,
- **ÖSYM:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezini,
- **Program:** Yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlik unvanlarına yönelik belirli sayıda ve belirli içerikte zorunlu ve seçmeli dersler ile doktora/sanatta yeterlik sınavı, tez ve uygulamalarını kapsayan öğretim programını,
- **Rektörlük:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörlüğünü,
- **Seminer:** Lisansüstü programlarda öğrencinin tez çalışmalarına hazırlık için danışmanı veya görevlendirilen öğretim elemanı rehberliğinde yazılı olarak hazırladığı konuyu geniş katılımlı bir topluluk karşısında sunması faaliyetlerini,
- **Senato:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosunu,
- **T.C. ÖSYM:** Türkiye Cumhuriyeti Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezini,
- **Tez:** Yüksek lisans tezi, doktora tezi/sanatta yeterlik eserini,
- **Tez İzleme Komitesi:** Doktora/sanatta yeterlik öğrencisinin tez önerisini değerlendirmek, tez çalışmalarına rehberlik etmek ve yönlendirmek görevini üstlenen öğretim üyelerinden/elemanlarından oluşan komiteyi,
- **Uluslararası Öğrenci:** Kırgız Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti dışındaki ülkelerin yükseköğretim kurumlarından ve Kırgız Cumhuriyeti'nin öğretim dili Kırgız Türkçesi ve/veya Türkiye Türkçesi olmayan yükseköğretim kurumlarından mezun olan yabancı uyruklu öğrencileri,
- **Uzaktan Öğretim:** Öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekanda bulunma zorunluluğu olmaksızın bilgisayar teknolojileri ile sanal bir ortamda canlı veya görüntülü, sesli olarak ders işlemesine imkân sağlayan öğretim yöntemini,
- **Üniversite:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesini,
- **Üniversite Yönetim Kurulu:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yönetim Kurulunu,
- **Yabancı Uyruklu Öğrenci:** Kırgız Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti dışındaki ülke öğrencisini,
- **Yarıyıl:** Başlangıç ve bitiş tarihleri her akademik yıl Senato tarafından belirlenen güz ve bahar dönemlerindeki eğitim-öğretim süresini,
- **Yurtdışı Araştırma Stajı:** Doktora öğretim süresi içinde yurt dışında yapılan bilimsel araştırma stajını,
- **Yurtdışı Danışmanı:** Tez aşamasında olan doktora öğrencisine tez çalışmalarında rehberlik etmek için atanan yurtdışı öğretim kurumlarında görev yapan öğretim üyesini

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansüstü Programların Açılması, Başvurular, Öğrenci Kabulü

Öğretim Dili ve Öğretim Türü

Madde 5

- (1) Lisansüstü programlarda öğretim dili Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesidir.
- (2) İhtiyaç duyulduğu takdirde, EABD/EASD akademik kurulunun önerisi, Enstitü Kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile uygun görülen dersler hem öğretim dilinde hem de yabancı dilde verilebilir. Yabancı dilde verilen dersin uygulama ve sınavları yabancı dilde yapılır.

- (3) Tez danışmanın başvurusu, EABD/EASD akademik kurulunun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ile yabancı dilde yazılabilir.
- (4) Lisansüstü eğitim-öğretimin tamamının bir yabancı dilde yapıldığı programlarda yüksek lisans tezi, doktora yeterlik sınavı ve tez/sanatta yeterlik eseri savunma sınavları ile raporları o yabancı dilde yapılır.
- (5) Lisansüstü programlarda eğitim-öğretim örgündür. Senato kararıyla, uzaktan eğitim gibi esnek seçeneklere de izin verilir.

Program Açılması

Madde 6

- (1) Bir EABD/EASD bünyesinde lisansüstü programı; EABD/EASD akademik kurulunun önerisi, Enstitü Kurulunun kararı, Senatonun kabulü ve mütevelli heyetin onayı ile açılır. Açılacak lisansüstü programı EABD/EASD ile aynı adı taşır.
- (2) Enstitü Kurulunun önerisi, Senatonun kararı ve Mütevelli Heyetinin onayı ile disiplinler arası program açılabilir. Disiplinler arası program; programa uygun bir EABD/EASD başkanlığında, çalışma alanı disiplinler arası programla ilişkili olan Üniversitenin tam zamanlı öğretim üyeleri ile yürütülür.
- (3) Yurtiçi ve yurtdışı başka yükseköğretim kurumları ile ortak lisansüstü programları açabilir ve yürütebilir. Açılacak ortak lisansüstü programın kadrosu, taraf Üniversitelerin program alanında yetkin tam zamanlı öğretim üyelerinden oluşturulur. Program, tarafların klinik, laboratuvar, atölye ve diğer eğitim ve öğretim imkânlarını paylaşmak suretiyle Enstitülerin koordinasyonu ile yürütülür.
- (4) Açık bulunan lisansüstü programlarda değişiklikler yapılabilir. Değişiklikler EABD/EASD akademik kurulunun önerisi, Enstitü Kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile yapılır.
- (5) Yüksek lisans programı, biri profesör veya doçent unvanına sahip olmak üzere EABD/EASD de tam zamanlı görev yapan en az 3 öğretim üyesi ile açılabilir.
- (6) Doktora Programı, en az ikisi profesör unvanında olmak üzere veya bir profesör olması halinde en az ikisi doçent unvanında olmak üzere EABD/EASD' de tam zamanlı görev yapan en az 5 öğretim üyesi ile açılabilir
- (7) Üniversitenin açılacak lisansüstü programla ilgili klinik, laboratuvar, atölye, kütüphane ve diğer eğitim-öğretim imkanları açısından gerekli yeterliklere sahip olması gerekir.
- (8) Lisansüstü program açma önerisi; programın açılma gerekçesi, programın yeterlikleri, programa başvuru ve mezuniyet koşulları, her bir yarıyıldaki okutulacak zorunlu ve seçmeli derslerin kodları, adları, saatleri, kredileri, AKTSleri, içerikleri, öğrenme çıktıları ve dersleri verecek öğretim elemanlarının öz geçmişleri ve yayın listeleri ile birlikte yapılır.

Yeni Ders Açılması

Madde 7– EABD/EASD'de açılması düşünülen bir lisansüstü dersi için, dersi verecek öğretim üyesi; dört dilde (Kırgız Türkçesi, Türkiye Türkçesi, İngilizce ve Rusca) hazırladığı dersin adı, kredisi, saati, AKTSsi, içeriği, kaynakları ve öğrenme çıktılarını içeren başvurusunu EABD/EASD başkanlığına yapar. EABD/EASD akademik kurulunun önerisi, Enstitü Kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile ders açılır.

Kontenjanların Belirlenmesi

Madde 8- Lisansüstü programlara alınacak öğrenci kontenjanları, programın özelliği, imkânları, öğretim elemanlarının talepleri ve danışmanlık yükleri dikkate alınarak EABD/EASD akademik kurulunun önerisi, Enstitü Yönetim Kurulunun kararı, Senatonun kabulü ve Mütevelli Heyetinin onayı ile belirlenir.

Öğrenci Alım İlanının Hazırlanması

Madde 9- Enstitü lisansüstü programlarına öğrenci alım ilanını; öğrenci kontenjanları, başvuru ve kesin kayıt için gerekli belgeleri ve başvuru şartlarını, bilim sınavı ve kayıt tarihleri ve kabul işlemlerini 20 Haziran–10 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirecek şekilde hazırlar. İlan, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ve Senatonun onayından sonra Rektörlük ve Enstitü web sayfalarında ilan edilir. Lisansüstü öğrenci alımı yılda bir kez yapılır.

Başvuru Şartları

Madde 10

- (1) Lisansüstü programlara başvurular, ilanda belirtilen süre içinde ve istenilen belgelerle Enstitü öğrenci işleri birimine elden veya elektronik olarak yapılır. Başvuru esnasında istenen belgelerin fotokopisi, kesin kayıta aslı veya noter onaylı nüshası istenir. İstenen belgeler:
  - a) Başvuru formu,
  - b) Yüksek lisans programı için, lisans diploması veya mezuniyet belgesi,
  - c) Doktora programı için, hazırlık sınıfı hariç en az 5 yıllık lisans diploması veya yüksek lisans diploması ya da mezuniyet belgesi,
  - d) Mezun olduğu yükseköğretim kurumu tarafından onaylı not durum belgesi (transkript),
  - e) Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı olanlar için kimlik ve askerlik durum belgesi,
  - f) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için pasaport ve askerlik durum belgesi,
  - g) Diğer ülke vatandaşları için pasaport.
- (2) Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı olup Kırgız Cumhuriyeti veya Türkiye Cumhuriyeti yükseköğretim kurumları dışında diğer ülkelerin yükseköğretim kurumu tarafından verilen diplomanın tanındığına dair Kırgız Cumhuriyeti eğitim ve bilim alanında yetkili devlet makamının verdiği belgeye sahip olması gerekir.
- (3) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup Türkiye Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yurtdışı yükseköğretim kurumları dışında diğer ülkelerin yükseköğretim kurumu tarafından verilen diplomanın Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Öğretim Kurulu tarafından verilen denklik belgesine sahip olması gerekir.
- (4) Üniversitenin taraf olduğu ikili anlaşmalara dayalı olarak lisansüstü öğrenim görmek üzere başvuran adaylar hariç, uluslararası öğrenciler Kırgız Cumhuriyeti ve/veya Türkiye Cumhuriyeti yetkili kurumlarınca denkliği tanınan bir diplomaya sahip olmaları gerekir.
- (5) Yüksek lisans programına başvuranlarda mezuniyet not ortalamasının en az 2.00/4.00, doktora programına başvuranlarda en az 2.50/4.00 olması gerekir. Dörtlük sistemde olmayan notlar Senato tarafından kabul edilen Not Çevirim Tablosuna göre dörtlük sisteme dönüştürülür ve değerlendirmeye alınır. EABD/EASD akademik kurulunun kararı ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile daha yüksek bir not belirlenebilir.
- (6) Yüksek lisans programlarına başvurularda yabancı dil şartı aranmaz. Ancak EABD/EASD akademik kurulunun kararı ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile yabancı dil belgesi istenebilir.
- (7) Doktora programlarına başvurularda geçerli bir yabancı dil belgesi gerekir. Doktora programında hangi yabancı dil belgesinin kabul edileceği EABD/EASD akademik kurulunun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ile belirlenir. Yabancı dil puanı Üniversite ÖSYM tarafından yapılan yabancı dil sınavından en az 60, T.C. ÖSYM tarafından yapılan yabancı dil sınavından en az 55 puan veya Senato tarafından kabul edilen yabancı dillerden T.C. ÖSYM tarafından yapılan yabancı dil sınavına eşdeğer puan gerekir. EABD/EASD akademik kurulunun kararı ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile daha yüksek bir yabancı dil puanı belirlenebilir. Eşdeğer puan, Üniversite Yabancı Dil Sınavları Eşdeğerlik

Tablolarına göre hesaplanır. Doktora bilim alanı yabancı dil olan adaylardan başka bir yabancı dil belgesi istenir. Geçerlilik süresi belirlenmeyen yabancı dil belgelerinin geçerlilik süresi 5 yıldır.

(8) Aday birden fazla programa başvuramaz.

Bilim Sınavı ve Jürilerin Belirlenmesi

Madde 11- Lisansüstü bilim sınavı yazılı ve sözlü olarak yapılır. Bilim sınavı jürileri, ilan edilen her bir program için EABD/EASD başkanlığınca önerilen tam zamanlı 5 öğretim üyesi arasından, Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen 3 asıl, 2 yedek üyeden oluşur. EABD/EASD'de yeterli sayıda öğretim üyesi olmadığı takdirde en yakın EABD/EASD'nda görevli tam zamanlı öğretim üyeleri arasından jüri üyesi önerilebilir.

Bilim Sınavı ve Sonuçların Değerlendirilmesi

Madde 12

- (1) Uluslararası öğrenci kapsamında olmayan yabancı uyruklu (Manas Üniversitesi mezunları dahil) adaylar ile Kırgız Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti uyruklu adaylar bilim sınavına tabi tutulur.
- (2) Adayın değerlendirmeye alınacak notlarının tamamı, Senato tarafından kabul edilen Not Çevirim Tablosuna göre 100'lük sisteme dönüştürülür.
- (3) Yabancı dil puanı, Senato tarafından kabul edilen Yabancı Dil Sınavları Eşdeğerlilik Tablolarına göre T.C. ÖSYM tarafından en son yapılan yabancı dil sınavına karşılık gelen puana dönüştürülür.
- (4) Bilim sınavı öğrenci alım ilanda belirtilen tarih, saat ve yerde bilim sınavı jürisi tarafından yapılır. Gerekğinde bilim sınavı, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile başka tarih, saat ve yerde veya çevrimiçi olarak da yapılabilir. Bilim sınavında aşağıdaki hususlara dikkat edilir:
  - a) Öğretim dili Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesi olan programlarda yazılı sınav soruları Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesi (gerekirse Rusça ve İngilizce) dillerinde hazırlanır. Aday bu dillerden istediği birisi ile cevaplar. Sözlü sınavı da bu dillerden adayın istediği bir dilden yapılır.
  - b) Öğretim dili yabancı dil olan programlarda bilim sınavı o dilden yapılır.
  - c) Bilim sınavı notu, yazılı sınavı notunun %50'si ve sözlü sınavının %50'si alınarak hesaplanır.
- (5) ALES notu en az 55 veya buna eşdeğer uluslararası geçerliliği olan GRE veya GMAT puanlara sahip olan aday başvuruda beyan etmek şartıyla yazılı sınava girmeyebilir. Ancak sözlü sınava girmek zorundadır. GRE ve GMAT puanları Senato tarafından kabul edilen Eşdeğerlilik Tablolarına göre ALES puanına dönüştürülür. Gerekğinde bu adayların sözlü sınavı kayıt altına almak şartıyla çevrimiçi olarak da yapılabilir. ALES belgesi geçerlilik süresi 3 yıl, GRE ve GMAT belgelerinin geçerlilik süresi 5 yıldır. Hangi ALES puan türünün kabul edileceği EABD/EASD'nin önerisi ile Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- (6) Bilim sınavına girmeyen aday veya bilim sınavının yazılı veya sözlü sınavlarından birinden notu 70/100 puanın altında olan aday başarısız sayılır ve kayıt hakkı kazanmaz.
- (7) Başarı puanları değerlendirmesinde yüksek lisans için mezuniyet notunun %50'si ve bilim sınav notunun %50'si; doktora için mezuniyet notunun %35'i, yabancı dil puanının %15'i ve bilim sınav notunun %50'si dikkate alınır. Adayların başarı puanlarının eşitliği durumunda sırasıyla, bilim sınavı puanı, mezuniyet notu ve yabancı dil puanına göre sıralama yapılır.
- (8) Lisansüstü programlara kayıt hakkı kazanan adayların listesi Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir ve ilan edilir. Enstitü Yönetim Kurulu en çok ilan edilen kontenjan kadar yedek aday ilan edebilir.

Uluslararası Öğrenci Kabulü

Madde 13

- (1) Lisansüstü programlara;
  - a) Kırgız Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti dışındaki diğer ülkelerin yükseköğretim kurumlarından,
  - b) Kırgız Cumhuriyeti'nin öğretim dili Kırgız Türkçesi ve/veya Türkiye Türkçesi olmayan yükseköğretim kurumlarından ve,
  - c) Üniversitenin taraf olduğu ikili anlaşmalara görebaşvuran uluslararası öğrenci kabulünde aşağıdaki esaslar dikkate alınır:
  1. Adaydan, başvurduğu programın öğretim dilleri haricinde dil şartı aranmaz.
  2. Aday bir sözlü sınavına tabi tutulur. Sözlü sınavı adayın tercih ettiği bir dilden yapılır.
  3. Adayın başarılı olabilmesi için sınavdan en az 70/100 puan alması gerekir.
- (2) Sözlü sınav jürisi, EABD/EASD'nın önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile belirlenen 3 kişiden oluşur.

Kesin Kayıt

Madde 14

- (1) Kayıt hakkı kazanan adaylar, ilanda belirtilen kayıt tarihi süresi içinde istenen belgelerle şahsen veya noter vasıtasıyla tayin edilen vekil aracılığı ile Enstitüye başvurarak kesin kayıtlarını yaptırırlar. Eksik belge ile kayıt yapılmaz. Enstitü belgelerin noterden onaylı örneğini kabul edebilir. Ancak gerektiğinde belgelerin aslı istenebilir. Bir belgenin aslının ibraz edilememesi durumunda öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.
- (2) Süresi içinde kesin kayıt yaptırmayan adaylar, mazeretleri dikkate alınmaksızın kayıt haklarını kaybederler.
- (3) Kayıt hakkı kaybeden adaylar yerine ilan edilen yedekler listesindeki adayların başarı sırasına göre kesin kayıtları yapılır.

Özel Öğrenci Kabulü

Madde 15

- (1) Özel öğrenci: En az 4 yıllık bir yükseköğretim kurumundan mezunu olduğu alanda bilgisini artırmak amacıyla lisansüstü programlarında öğretim imkanı tanınan öğrencidir.
- (2) Lisansüstü programlara özel öğrenci kabulü, EABD/EASD başkanlığının görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile yapılır.
- (3) Özel öğrencilik öğretim süresi 2 yarıyılı geçemez ve ders dönemleri için geçerlidir.
- (4) Özel öğrenci başvuruları her yarıyılın ders kaydı döneminde alınır. Başvurusu kabul edilenler özel öğrenci kabul edildiği lisansüstü programında bir yarıyıldan fazla 2 derse kayıt yaptırabilir. Özel öğrenci Seminer dersine kayıt yaptıramaz. Kayıtlı özel öğrenci bir sonraki yarıyıldan itibaren sadece ders kaydı yaptırır.
- (5) Özel öğrenci statüsü ile ilgili derslerden başarılı sayılma kayıtlı olduğu lisansüstü programların esaslarına göre yürütülür.
- (6) Özel öğrenci statüsünde ders alan öğrenciler, öğrenci belgesi, sağlık, askerlik vb öğrenci haklarından yararlanamazlar. Ancak Üniversitenin yemekhane, kafeterya ve kütüphane vb hizmetlerinden yararlanmak için öğrenci kimlik kartı verilir. Özel öğrencilik süresi sona eren öğrenci kimlik kartını iade eder.
- (7) Özel öğrenciye mezuniyet belgesi, diploma veya unvan verilmez. Ancak kayıtlı olduğu dersleri, aldığı notları ve özel öğrenci olduğunu gösteren bir belge verilir.

Misafir Öğrenci Kabulü

Madde 16

- (1) Misafir gelen öğrenci: K.C. ve/veya T.C.'nin başka bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programına kayıtlı öğrencisi olup, kaydı kendi Üniversitesinde kalmak kaydıyla lisansüstü programlarında öğretim imkanı tanınan öğrencidir.
- (2) Misafir gelen öğrencilik öğretim süresi bir yarıyıldır, ders dönemleri için geçerlidir ve kontenjanı her bir programda en fazla 2 öğrenci ile sınırlıdır.
- (3) Misafir gelen öğrenci başvuruları kayıtlı olduğu yükseköğretim kurumunun ilgili kurul kararı ve "Misafir Gelen Öğrenci Başvuru Formu" ile her yarıyılın ders kaydı döneminde alınır.
- (4) Başvurusu kabul edilen Misafir gelen öğrenci kayıt yaptırdığı programın o yarıyıldan açılan bütün derslerini alabilir.
- (5) Yarıyıl sonunda misafir gelen öğrenciye kayıtlı olduğu dersleri ve aldığı notları gösteren bir belge verilir.

Misafir Giden Öğrenci Kabulü

Madde 17

- (1) Misafir Giden Öğrenci: Enstitü lisansüstü programına kayıtlı olup danışmanın görüşü EABD/EASD başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile Türkiye'deki veya diğer ülkelerdeki bir yükseköğretim kurumunun aynı düzeydeki programlarından ders alan veya tez çalışması yapan öğrencidir.
- (2) Misafir giden öğrenci, gideceği yükseköğretimin ilgili kurulunun ders alabileceğine veya tezi ile ilgili çalışma yapabileceğine dair kararı ve "Misafir Giden Öğrenci Başvuru Formunu" ile Enstitüye başvurması gerekir.
- (3) Misafir giden öğrencinin öğretim süresi 1 yarıyıldır. Gerek görüldüğünde danışmanın uygun görüşü, EABD/EASD başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile bu süre tez aşamasında uzatılabilir veya kısaltılabilir.
- (4) Ders almak için misafir giden öğrenci, misafir öğrencilik süresi boyunca Enstitüden ders alamaz.
- (5) Misafir giden öğrencinin bir yarıyıldan alabileceği derslerin kredileri toplamı, ilgili Üniversitenin eğitim-öğretim yönetmeliğinde belirlenen bir yarıyıldan alınabilecek maksimum kredi sınırını aşamaz. Ayrıca devam, sınav ve başarı değerlendirmesi ilgili Üniversitenin eğitim-öğretim yönetmeliğine göre gerçekleştirilir.
- (6) Misafir giden öğrenci için verilen izin öğrenim süresinden sayılır.
- (7) Misafir giden öğrenci izin süresi sonunda kayıtlı olduğu dersleri ve aldığı notlarının onaylı bir belgesini veya tez çalışmalarını belirten onaylı bir raporu Enstitüye sunar.

Yatay Geçişler

Madde 18- Üniversitede araştırma görevlisi kadrosuna atanıp başka bir Üniversitede öğrenim gören veya kadrosunun bulunduğu programın Enstitüde açık olmadığı için başka bir programda öğrenim gören araştırma görevlisi, kadrosunun bulunduğu lisansüstü programın açılması ile birlikte başvuru yapması durumunda Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile başka bir şart aranmaksızın yatay geçiş hakkı kazanır. Yatay geçiş yapan öğrenci öğrenime kaldığı yerden devam eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hazırlık Programlarının Açılması, Danışman ve Ders Görevlendirmelerinin Belirlenmesi, Ders Kayıtları, Sınavlar ve Değerlendirme

Öğretim Dili Sınavı, Muafiyeti ve Dil Hazırlık Programı

Madde 19

- (1) Öğretim dili Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesi olan lisansüstü programlarına kayıt yaptıran Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi mezunları bu dillerinden muaftır.
- (2) Öğretim dili Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesi lisansüstü programlarına kayıt yaptıran öğrencilerden Kırgız Türkçesi ile öğretim veren bir yükseköğretim kurumundan mezun olanlar Kırgız Türkçesi'nden; Türkiye Türkçesi ile öğretim veren bir yükseköğretim kurumundan mezun olanlar Türkiye Türkçesi'nden muaftır.
- (3) Türkiye Cumhuriyeti yükseköğretim kurumlarının Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezleri tarafından yapılan Türkçe sınavından en az 60 puan alanlar Türkiye Türkçesi'nden muaftır.
- (4) Öğretim dili yabancı dil olan lisansüstü programı ile aynı dilde eğitim veren bir yükseköğretim kurumundan mezun olan öğrenciler o programın öğretim dilinden muaftır.
- (5) Bir lisansüstü programına kayıt yaptıran öğrencinin o programın öğretim dilini bildiğine dair Senatonun belirlediği dil belgelerinden birini enstitüye sunduğu takdirde öğretim dilinden muaf sayılır.
- (6) Muafiyet için geçerli bir belge sunamayanlar muafiyet sınavına girerler.
- (7) Kırgız Türkçesi ve/veya Türkiye Türkçesi için Üniversitenin yapacağı muafiyet sınavından en az 67 puan alan öğrenciler bu öğretim dillerinden muaf tutulur. Üniversite tarafından yapılan muafiyet sınavlarının tarihleri öğrenci alım ilanında belirtilir.
- (8) Yabancı dilde öğretim yapan bir lisansüstü programına kayıt yaptıran öğrencilerden o dilden T.C. ÖSYM tarafından yapılan yabancı dil sınavından en az 65 puan veya Senato kabul edilen yabancı dil belgelerinden T.C. ÖSYM yabancı dil sınavına eşdeğer bir puan ya da Üniversite tarafından yapılan yabancı dil sınavından en az 70 puan alanlar öğretim dilinden muaf sayılırlar.
- (9) Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesinin her ikisinden veya birinden muaf olamayan öğrenciler isteğe bağlı olarak Üniversitenin hazırlık sınıfı dil eğitim ve öğretim programına katılabilirler.
- (10) Öğretim dili Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesi olan program kayıt yaptıran ve bu dillerden birinden muaf öğrenci; bu dile ait hazırlık sınıfı ile birlikte muaf olduğu dildeki derslerden;
  - a) Bilimsel hazırlık programına tabi tutulacaksa bilimsel hazırlık programından,
  - b) Bilimsel hazırlık programından muaf ise kayıtlı olduğu lisansüstü programından,açılan derslerden en fazla 2 derse kayıt yaptırabilir.
- (11) Öğrenci muaf olmadığı dilde verilen derslere kayıt yaptıramaz.
- (12) Öğretim dillerinden birinden muaf olmayan öğrenciye en fazla 2 yarıyıl; her iki dilden muaf olmayan öğrenciye en fazla 4 yarıyıl süre verilir. Bu süre öğrencinin kayıtlı olduğu programın süresinden sayılmaz.

Bilimsel Hazırlık Programı

Madde 20

- (1) Lisansüstü programına kesin kayıt yaptıran öğrenciye farklı alanlardan veya aynı alanda olsa bile farklı yükseköğretim kurumlarından mezun olan öğrenciye, eksikliklerini gidermek amacıyla en çok 2 yarıyıl bilimsel hazırlık programı açılabilir.

- (2) Bilimsel hazırlık programı 1 yarıyılıda en az 2 en fazla 4 dersten oluşur.
- (3) Bilimsel hazırlık programına tabi olacak öğrencinin, alacağı dersler ve toplam AKTS sayısı EABD/EASD akademik kurulun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ile belirlenir.
- (4) Bilimsel hazırlık programında alınması gereken zorunlu dersler, yüksek lisans programları için lisans programlarından, doktora programları için lisans veya yüksek lisans programlarından alınabilir.
- (5) Bilimsel hazırlık programında alınan dersler ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçemez, kredi yükünden sayılmaz, mezuniyet not durum belgesinde gösterilir ancak akademik not ortalamasına katılmaz.
- (6) Bir yarıyılıda en fazla 3 dersten bilimsel hazırlık programına alınan öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra; kayıtlı olduğu lisansüstü programından açılan derslerden en fazla 2 derse kayıt yaptırabilir, seminer alamaz.
- (7) Bilimsel hazırlık programı ile ilgili ders kaydı, devam, sınavlar, ders notları, derslerden başarılı sayılma şartları gibi konularda öğrenim gördüğü ilgili programın esasları uygulanır.
- (8) Bilimsel hazırlık programından geçirilecek süre öğrencinin kayıtlı olduğu programın süresinden sayılmaz.

Danışman Belirleme ve Atama, Danışmanlık Yükü

Madde 21

- (1) Lisansüstü programına kesin kayıt yaptıran her bir öğrenciye öğrenim süresince rehberlik etmek üzere yarıyıl ders kayıtlarının başlangıç tarihinden itibaren 1 ay içinde EABD/EASD akademik kurulun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ile danışman atanır. Danışman atanıncaya kadar bu görevi EABD/EASD başkanı yürütür.
- (2) Danışman; uzmanlık alanı EABD/EASD programına uygun olan Üniversitede görevli tam zamanlı öğretim üyeleri arasından atanır.
- (3) Danışman belirlemede EABD/EASD akademik kurulu, öğretim üyesinin danışmanlık yükünü ve öğrencinin görüşünü de dikkate alır.
- (4) Yüksek lisans öğrencisi için danışman belirlemede yüksek lisans programı uygulama yönergesinde belirlenen yetkinlikler dikkate alınır:
- (5) Doktora/sanatta yeterlik öğrencisi için danışman belirlemede doktora/sanatta yeterlik programı uygulama yönergesinde belirlenen yetkinlikler dikkate alınır:
- (6) Ders aşamasını tamamlayıp yeterlik sınavından başarılı olan doktora öğrencisine yurtdışı yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyelerinden bir danışman daha atanır. Yurtdışı danışmanlık görevi uzaktan eğitim ile çevirim içi olarak da yapılabilir.
- (7) Yurtdışı yükseköğretim kurumunda görevli bir öğretim üyesi en fazla 2 doktora öğrencisine tez danışmanlığı yapabilir.
- (8) Yurtdışında tez danışmanı olmaması durumunda danışmanlık, yurtdışı yükseköğretim kurumlarında iş deneyimi olan ve uzmanlık alanı EABD/EASD doktora programına uygun olan Üniversitede görevli tam zamanlı bir öğretim üyesi tarafından yürütülebilir.
- (9) Öğrencinin danışmanı Üniversiteden ayrıldığı takdirde öğretim üyesinin isteği de dikkate alınarak danışmanlık görevi uzaktan eğitim sistemi ile çevrimiçi olarak da devam edebilir.
- (10) Öğrencinin kayıt yaptırmadığı, izinli olduğu veya kayıt dondurduğu dönemlerde o öğrenci için danışmanlık faaliyeti gösterilemez.
- (11) Danışmanın görev ve sorumlulukları, Lisansüstü Danışmanlık Yönergesi ile düzenlenir.

İkinci Danışman Ataması

Madde 22

- (1) İkinci danışman, öğrencinin tez çalışmasının niteliğinin birden fazla danışman gerektirdiği durumlarda, danışmanın ve EABD/EASD akademik kurulunun gerekçeli önerisi ve Enstitü

Yönetim Kurulu kararı ile atanır. İkinci danışman ataması tez konusunun Enstitü tarafından kabulünden sonra yapılır. Yurt içi ve yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından ikinci danışman atanabilir.

- (2) İkinci danışmanlık görevi ders yükü karşılığına sayılmaz ve ders ücreti ödenmez. Ancak performans faaliyetlerinde kullanılabilir.

Danışman Değişikliği

Madde 23

- (1) Danışmanın ve/veya öğrencinin EABD/EASD başkanlığına gerekçeli başvurusu dikkate alınarak danışman değişikliğine gidilebilir. Danışman değişikliği, EABD/EASD akademik kurulunun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ile yapılır. Gerekli ve zorunlu hallerde Enstitü Müdürünün önerisi ile Enstitü Yönetim Kurulu tarafından danışman değişikliği yapılabilir.
- (2) Gerekli ve zorunlu haller dışında, tez aşamasında danışmanı Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile değiştirilen öğrenci, öğrenim süresi içinde Enstitü Yönetim Kurulu karar tarihini takip eden, yüksek lisans için en az 1; doktora için en az 2 yarıyıldan önce tezini teslim edemez.

Ders Açma, Ders Sorumlularının Belirlenmesi ve Görevlendirilmesi

Madde 24

- (1) Lisansüstü programlarda çerçeve programında belirlenen ilgili yarıyla ait tüm zorunlu dersler ile yeteri kadar seçmeli ders açılır.
- (2) Enstitüde lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında aynı ad veya içerikle dersler açılmaz.
- (3) Yüksek lisans programlarında Kırgız Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığının birden fazla anabilim dalı için zorunlu kıldığı dersler, anabilim dallarında ayrı dersler olarak açılmaz. Bu durumdaki dersler, Enstitü kodu ile ilgili tüm anabilim dallarına ortak ders olarak verilir.
- (4) Yüksek lisans programında dersler, lisans programında en az 2 yarıyıl ders vermiş öğretim üyeleri tarafından verilir. Zorunlu ve özellikli hallerde lisans programında en az 4 yarıyıl ders vermiş doktora unvanlı öğretim görevlileri de yüksek lisans dersleri verilebilir.
- (5) Doktora/sanatta yeterlik programında dersler lisans programında en az 4 yarıyıl veya yüksek lisans programında en az 2 yarıyıl ders vermiş öğretim üyeleri tarafından verilir. Zorunlu ve özellikli hallerde, öğretim üyeleri ile aynı yeterliliğe sahip doktora/sanatta yeterlik unvanına sahip öğretim görevlileri de doktora/sanatta yeterlik dersleri verebilir.
- (6) Enstitü koduyla açılacak zorunlu dersleri verecek öğretim üyeleri Enstitü Müdürlüğüne; anabilim dalı koduyla açılacak dersleri verecek öğretim üyeleri EABD/EASD akademik kurulunca belirlenir.
- (7) Ders görevlendirmeleri akademik takvimde belirlenen süre içinde Enstitü Kurul kararı ve Senato onayı ile gerçekleşir.
- (8) Gerektiğinde lisansüstü ders sorumlularının en çok %30'u yurtiçi ve yurtdışı yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyeleri arasından seçilir ve görevlendirmeleri Üniversite Yönetim Kurulu kararı ile yapılır.
- (9) Aynı seçmeli derse, aynı yarıyıldan birden fazla öğretim üyesi görevlendirilemez.

Ders Programlarının İlanı

Madde 25- Lisansüstü haftalık ders programları EABD/EASD başkanlığınca yapılır ve ders kayıt tarihinin başlangıcından en geç bir gün önce Üniversitenin ders planı sisteminde ve Enstitü web sayfasında ilan edilir.

Derse Kaydı Yapma, Kayıt Yenileme, Başka Programlardan ve Yükseköğretim Kurumlarından Ders Alma

Madde 26

- (1) Lisansüstü programlarına ders kaydı hakkı kazanan öğrenci ders kaydı hakkı kazandığı tarihten itibaren ders kaydı yaptırıp yaptırmadığına veya kayıt yenileyip yenilemediğine bakılmaksızın geçirdiği tüm yarıyılar azami öğrenim süresinden sayılır.
- (2) Öğrenciler her yarıyıl başında akademik takvimde belirlenen tarihlerde kayıt yenilemek zorundadır.
- (3) Mazereti sebebiyle belirlenen süre içinde kaydını yenilemeyen öğrenci, mazeretini ders ekle-sil süresi başlangıç tarihine kadar yazılı olarak Enstitüye bildirdiği takdirde mazereti, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilen öğrenci, ekle-sil süresinin bitimine kadar kaydını yaptırabilir.
- (4) Kayıt yenilemeyen öğrenci kayıt yenilemediği yarıyıldaki öğrencilik haklarından yararlanamaz. Ancak bir sonraki yarıyıldaki kaydını yenileyerek öğrenimine devam edebilir.
- (5) Öğrenci kayıt yenilemediği yarıyıldaki yarıyıl içi ve yarıyıl sonu hiçbir faaliyeti yapamaz ve o yarıyıldaki bütün faaliyetlerden başarısız sayılır.
- (6) Öğrenci, farklı dillerde açılan aynı isimli derse kayıt yaptıramaz.
- (7) Öğrenci, almak zorunda olduğu ders sayısının yarısından fazlasını aynı öğretim üyesinden alamaz.
- (8) Programın gerektirdiği ders sayısının en az yarısını kayıtlı olduğu programdan almak kaydıyla, danışmanın önerisi ile yüksek lisans öğrencisi, Enstitünün başka yüksek lisans programından; doktora öğrencisi Enstitünün başka bir doktora programından her dönemden en fazla 2 seçmeli derse kayıt yaptırabilir.
- (9) Programın gerektirdiği ders sayısının en az yarısını kayıtlı olduğu programdan almak kaydıyla, öğrenci yurtiçi veya yurtdışı başka yükseköğretim kurumlarının lisansüstü programlarında her dönemden en fazla 2 seçmeli ders alabilir. Ders alma işlemi öğrencinin yazılı başvurusu, danışmanın uygun görüşü EABD/EASD akademik kurulunun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu Kararı ile kesinleşir.
- (10) Öğrenci isterse bir yarıyıldaki alması gereken derslerin en az yarısını veya alması gereken derslerin tamamından bir ders fazlasını alabilir. Fazla ders alan öğrencinin Enstitüye başvurusu ve Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ile notu en düşük olan ders not durum belgesinde gösterilmez.
- (11) Tez aşamasındaki yüksek lisans öğrencisi kayıt yenileme işlemi, tez çalışmasına, çerçeve programında varsa araştırma stajı ve pedagoji stajı derslerine kayıt yaptırarak gerçekleşir.
- (12) Doktora/sanatta yeterlik öğrencisinin kayıt yenileme işlemi, yeterlik aşamasında doktora yeterlik sınavına, tez aşamasında doktora tez/sanatta yeterlik eseri ve seminer çalışmalarına kayıt yaptırarak gerçekleşir.
- (13) Kayıt yaptırma ve kayıt yenileme işlemleri öğrenci danışmanın onayı ile gerçekleşir. Danışman gerekli gördüğü durumlarda öğrencinin seçmiş olduğu derslerin değiştirilmesini önerebilir. Danışmanın, kendisine tanınan süre içerisinde onaylama işlemini gerçekleştirmemesi durumunda öğrencinin seçmiş olduğu dersler otomatik olarak kesinlik kazanır.

Derslerin Açılması

Madde 27

- (1) Yüksek lisans programlarında bir dersin bir yarıyıldaki açılabilmesi için o derse en az kaç öğrencinin kayıtlı olması gerektiği yüksek lisans programı uygulama yönergesi ile belirlenir.

- (2) Doktora/sanatta yeterlik programında bir dersin bir yarıyılıda açılması için o derse en az kaç öğrencinin kayıtlı olması gerektiği doktora/sanatta yeterlik programı uygulama yönergesi ile belirlenir.

Ders Ekleme, Bırakma, Değişirme ve Açılmayan Ders Yerine Ders Seçme

Madde 28

- (1) Öğrenci, seçtiği dersleri, danışmanının onayıyla ekle-sil süresi içinde bırakabilir, değiştirebilir veya yeni bir ders alabilir.
- (2) Ders ekle-sil süresi sonunda akademik takvimde belirlenen tarihte açılan/açılmayan dersler Enstitünün internet sayfasında ilan edilir.
- (3) İlan edilen listelere göre açılmayan derse kayıt yaptıran lisansüstü öğrencisi, belirlenen tarihler arasında "Ders Kayıt Formu" ile Enstitüye başvurarak açılan dersleri alabilir. Bu süreden sonra açılan derslerde değişiklik yapılamaz.

Ders Saydırma, Kredi Aktarma ve Ders Muafiyeti

Madde 29

- (1) Ders saydırma, kredi aktarma ve ders muafiyetleri öğrencinin, ekinde not durum belgesi ve ders içerikleri bulunan yazılı başvurusu, danışmanın önerisi, EABD/EASB akademik kurulunun kararı ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile kayıtlı olduğu programın en çok ders AKTS sayısının yarısına karşılık gelecek kadarından yapılabilir.
- (2) Derslerin son 5 yıl içinde alınmış olması ve başarı notunun yüksek lisans dersleri için en az CB doktora dersleri için en az BB olması şartıyla öğrencinin daha önceki yıllarda başardığı lisansüstü dersleri saydırılabilir. Saydırılacak dersler:
- a) Dil hazırlık programına kayıtlı iken lisansüstü programında aldığı derslerin tamamı,
- b) Bilimsel hazırlık programına kayıtlı iken lisansüstü programında aldığı derslerin tamamı,
- c) Enstitüde özel öğrenci olarak aldığı derslerin tamamı,
- d) Enstitüde önceki yıllarda kayıtlı olduğu aynı lisansüstü programından başardığı içeriği uygun ve AKTSsi yeterli olan lisansüstü derslerin tamamı,
- e) Üniversitede dışındaki Enstitülerden kayıtlı iken öğrenim dili ve içeriği uygun, AKTSsi yeterli olan derslerden en çok %70' i kadarı, olabilir.
- (3) Yurt dışındaki yükseköğretim ve araştırma kurumlarına öğrenim için giden lisansüstü öğrencisinin, başarılı olduğu derslerden ve uygulamalardan aldıkları notların ve AKTSlerin sayılması, bu kurumlar ile yapılan anlaşmalar ve ilkeler kapsamında gerçekleştirilir.
- (4) Misafir giden öğrencinin aldığı ve başarılı olduğu bütün derslerin notları ve AKTSleri, ilgili yarıyılın uygun dersleri ile eş değer tutularak saydırılabilir.
- (5) Öğrencinin yurtiçi veya yurtdışı başka yükseköğretim kurumundan aldığı başarı notunun yüksek lisans dersleri için en az CB doktora dersleri için en az BB olması şartıyla AKTSleri, ilgili yarıyılın uygun dersleri ile eş değer tutularak saydırılabilir.
- (6) Alt öğretimden alınan dersler bir üst öğretimde sayılmaz.

Devam Zorunluluğu, Ders Tekrarı, Ders Sildirme

Madde 30

- (1) Öğrenci kayıt yaptırdığı teorik dersin en az yüzde 70'ine, uygulamalı ders ve uygulamaların ise yüzde 80'ine devam etmek zorundadır. Öğrencinin devam durumu sorumlu öğretim elemanı tarafından takip edilir ve değerlendirilir.
- (2) Öğrenci devam alamadığı dersin yarıyıl sonu sınavına giremez.
- (3) Devamsızlık veya başarısızlık sebebiyle tekrar alınan dersler için devam şartı aranır.
- (4) Öğrencinin başarısız olduğu zorunlu dersleri tekrar alması gerekir.

- (5) Herhangi bir nedenle zorunlu bir ders programdan kaldırılmışsa yerine konulan zorunlu derse EABD/EASD akademik kurulunun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile intibak yapılır.
- (6) Öğrencinin başarısız olduğu seçmeli ders yerine tekrar aynı dersi veya danışmanın önerisi ile başka bir seçmeli dersi alabilir. Bir yarıyıldaki başarılı olduğu derslerin AKTS toplamı, programın o yarıyıldaki AKTS sayısını tamamlamaya yetiyorsa, öğrenci başarısız olduğu seçmeli dersi sildirebilir.
- (7) Öğrenci, genel akademik başarı not ortalamalarını yükseltmek amacıyla başarılı olduğu dersleri tekrarlayabilir veya başarılı olduğu seçmeli ders yerine danışmanın önerisi ile başka bir seçmeli ders alabilir. Ancak bu durumda son aldığı not geçerlidir.
- (8) Ders aşamasında başarılı olduğu derslerin AKTS toplamı, programın AKTS sayısını tamamlama yeten veya fazla olan öğrenci Enstitüye dilekçe ile başvurarak başarısız olduğu seçmeli dersleri ve başarılı olduğu fazladan seçmeli dersleri sildirme talebinde bulunabilir. Ders sildirme işlemi Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla gerçekleşir.

Sınavlar ve Sınav Programları

Madde 31

- (1) Lisansüstü programlarda her yarıyıl en az 1 ara sınav ve 1 yarıyıl sonu sınavı ve uygun görülmesi durumunda mazeret sınavı yapılır.
- (2) Ödevler seminerler ve benzeri etkinlikler ara sınav yerine değerlendirileceği gibi ara sınava ilave olarak da değerlendirilebilir.
- (3) Yarıyıl sonu sınavı dönem ödevi biçiminde de olabilir.
- (4) Yarıyıl sınavları akademik takvimde belirlenen tarihlerde yapılır. Sınav programları EABD/EASD başkanlığınca yapılır ve 2 hafta önceden ilan edilir. Ayrıca Sınav programları Enstitüye gönderilir ve Enstitü web sayfasında da ilan edilir.
- (5) Sınavların sona ermesinden itibaren en geç 3 iş günü içinde başvurmak kaydıyla; geçerli sağlık raporu olan ya da mazereti Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilen öğrenciye, ara sınav ve yarıyıl sonu sınavları yerine geçecek olan mazeret sınavları yapılır. Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla belirlenen mazeret sınavlarının tarihleri ilgili EABD/EASD'ye bildirilir ve web sayfasında ilan edilir.
- (6) Mazeret sınavına girmeyen öğrenciye yeni bir mazeret sınavı hakkı verilmez.

Başarı Notu, Katkı Payları ve Not Ortalaması

Madde 32

- (1) Bir dersin başarı notu, ara sınav notu ile yarıyıl sonu sınavı notundan oluşur. Yarıyıl sonu notunun başarı notuna katkısı en az %40 en çok %60'dır.
- (2) Yarıyıl içi çalışmaları ile başarı notuna katkı payı, otomasyon sistemi üzerinden dersi veren öğretim elemanı tarafından belirlenir.
- (3) Yarıyıl sonu sınavına girmeyen veya yarıyıl sonu sınavında en az elli puan alamayan öğrenci başarısız sayılır.
- (4) Başarı notu, dersi veren öğretim elemanı tarafından Tablo-1'de belirlenen başarı notu tablosuna göre otomasyon sistemi üzerinden "Bağıl veya Mutlak Değerlendirme Sistemine" göre hesaplanır.
- (5) Bir dersten başarılı sayılmak için o dersin başarı notunun yüksek lisans programında en az CC, doktora/Sanatta yeterlik programında CB olması gerekir.
- (6) Her yarıyıl sonunda başarı not listesi, sınav evrakları ile birlikte sınav tarihinden sonra 7 gün içinde EABD/EASD başkanlığı aracılığı ile Enstitüye teslim edilir.
- (7) Farklı Üniversitelerin Enstitülerinde Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile alınan derslere ait başarı durumu, o Enstitülerde uygulanan esaslara göre belirlenir.

- (8) Yüksek lisans tez çalışması ile doktora yeterlik sınavı ve doktora tez/sanatta yeterlik çalışması, araştırma stajı, pedagoji stajı, seminer v.b faaliyetlerin başarı notu G (geçti) ve K (kaldı) olarak verilir. Bu notlar, not ortalaması hesaplamalarına katılmaz.
- (9) Herhangi bir yarıyılın akademik not ortalaması; o yarıyıldaki kayıt yaptırdığı her bir derste aldığı başarı puanının dersin AKTSsiyle çarpılması ile oluşan değerlerin toplamının alınan derslerin AKTS toplamına bölünmesi ile hesaplanır. Genel akademik not ortalaması ise öğrencinin her 2 yarıyıldaki kayıt yaptırdığı her bir dersten aldığı başarı puanının dersin AKTSsiyle çarpılması ile oluşan değerlerin toplamının alınan bütün derslerin AKTS toplamına bölünmesi ile hesaplanır. Elde edilen ortalama, virgülden sonra iki haneli olarak gösterilir.
- (10) Derslerin başarı notu ve genel başarı notu Tablo-1'e göre hesaplanır.
- (11) Öğrencinin ders aşamasından başarılı sayılması için genel akademik not ortalamasının yüksek lisans programında en az 2.50/4.00 doktora/sanatta yeterlik programında en az 3.00/4.00 olması gerekir.
- (12) Öğrenci derslerini en fazla 4 yarıyıldaki tamamlamak zorundadır.

Tablo-1. Not Değerlendirme Tablosu

NOT DEĞERLENDİRME TABLOSU						
YÜZLÜK	DÖRTLÜK		BEŞLİK	DERECE		
Başarı Puanı	Başarı Notu	Harf Notu	Başarı Notu	Önlisans/ Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
89,00 – 100,00	4,00	AA	5	Pekiyi	Pekiyi	Pekiyi
82,40 – 88,90	3,50	BA				
75,00 – 82,30	3,00	BB	4	İyi	İyi	İyi
67,50 – 74,90	2,50	CB				
60,00 – 67,40	2,00	CC	3	Orta	Orta	Orta
55,00 – 59,90	1,50	DC				
50,00 – 54,90	1,00	DD				
40,00 – 49,90	0,50	FD	2	Zayıf	Zayıf	Zayıf
0,00 – 39,90	0,00	FF				
		F1	1	Zayıf	Zayıf	Zayıf
		F2				
G: Kredisiz derslerden başarı notu						
K: Kredisiz derslerden başarısız notu						
FF, FD: Kredili derslerden başarısız notu						
F1: Devamsızlık notu						
F2: Yarıyıl sonu sınavına katılmayan öğrenciye verilen not						
GM: Yarıyıl içi sınavlarına katılmayan öğrenciye verilen not						
F1, F2, FF ve FD notları, not ortalamasına katılır.						

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İtirazlar

Bilim Sınavı Sonucuna İtiraz

Madde 33– Öğrenci bilim sınavı sonucuna, sonucun ilan edildiği tarihten itibaren 2 iş günü içinde Enstitüye yazılı olarak itiraz edebilir. Sınav jürisi sınav evraklarını inceleyerek en geç 2 iş günü içinde değerlendirir ve sonucu evraklarla birlikte Enstitüye yazılı olarak bildirir. İnceleme sonucunda maddi hata tespiti halinde not değişikliği Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir.

Dersin Sınavı Sonucuna İtiraz

Madde 34– Öğrenci dersin sınav sonuçları açıklandıktan itibaren 7 gün içinde Enstitüye yazılı olarak itiraz edebilir. Dersi veren öğretim elemanı itiraz edilen sınavın evraklarını tekrar inceleyerek, itirazın kendisine tebliğinden itibaren en geç 3 iş günü için değerlendirir ve sonucu evraklarla birlikte Enstitü yazılı olarak bildirir. Öğretim elemanının inceleme sonucunda maddi hata bulması halinde not değişikliği Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir ve öğrenciye bildirilir. Öğrencinin sonuca itirazını yinelemesi, Enstitü Yönetim Kurulu kararının ilanı tarihinden sonra 7 gün içinde Üniversite Yönetim Kuruluna yazılı olarak başvurusu ile gerçekleşir.

Öğretim Elemanın Sınav Sonucunu Düzeltmesi

Madde 35– Öğretim elemanı sorumlu olduğu ders sonucunun ilan edildiği tarihten itibaren 7 gün içinde Enstitü Müdürlüğüne gerekçe ve nedenlerini (otomasyona hatalı giriş, eksik ve/veya yanlış hesaplama vb), belirten bir dilekçe ve düzeltmeye esas olacak ekleri ile başvurur. Düzeltme işlemi E Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir.

Tez Savunma Sınavı Sonucuna İtiraz

Madde 36

- (1) Tez savunma sınavında başarısız olan öğrenci, sınav tarihinden itibaren 2 ay içinde Enstitüye yazılı olarak itiraz edebilir.
- (2) İtiraz başvurusundan itibaren 10 iş günü içinde Enstitü Müdürü tarafından bir itiraz inceleme komisyonu oluşturulur.
- (3) Komisyon, EABD/EASD'da ilgili alanda görevli 3 öğretim üyesi ve oy hakkı olmayan bir sekreterden oluşur. Tez danışman(lar)ı ve savunma jüri üyeleri komisyon üyesi olamaz.
- (4) Komisyon, oluşturulduğu tarihten itibaren 30 gün içinde itiraz dilekçesi, tezi ve tez savunma sınavı evraklarını ve kayıtlarını inceler. İnceleme sonuçlarını ve değerlendirmesini içeren bir rapor hazırlayarak Enstitüye teslim eder.
- (5) Komisyon, raporunda tez savunma sınavı jürisinin kararının doğru olduğuna veya jüri tarafından yeniden değerlendirmesine karar verebilir.
- (6) Komisyon kararı, bütün üyelerin katılımıyla açık oylama ve salt çoğunluğu ile alınır ve tüm üyelerce imzalanır.
- (7) Komisyon raporunda tez savunma sınavı jürisinin kararının doğru olduğuna karar vermiş ise rapor Enstitü Yönetim Kurulu kurulunda görüşülerek karara bağlanır.
- (8) Komisyon raporunda tez savunma sınavı jürisi tarafından yeniden değerlendirmesine karar vermiş ise, komisyon raporu Enstitü Müdürü tarafından 15 günü içinde jüri tarafından yeniden incelenmek üzere tez savunma jürilerine gönderilir.
- (9) Jürinin itiraz meselesine ilişkin kararı kesin nitelikte olup Enstitü Yönetim Kurulu tarafından onaylandıktan sonra 5 gün içinde öğrenciye tebliğ edilir ve Enstitünün web sayfasında yayınlanır.
- (10) Enstitü Yönetim Kurulunun kesin kararı kabul edilmediği takdirde öğrenci söz konusu karara karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İzinli Sayılma, Kayıt Dondurma, Kayıt Silme

İzinli Sayılma

Madde 37

- (1) Öngörülemeyen durumlarda (doğal afet; anne, baba, eş, kardeş ve çocuğun ölümü vb.); olayın vuku bulduğu tarihten itibaren en geç 15 gün içinde dilekçe ve mazeretini kanıtlayan

- belgelerle birlikte Enstitüye başvurulması durumunda, Enstitü Yönetim Kurulu öğrencinin ne kadar süre ile mazeretli-izinli sayılacağına karar verir.
- (2) Öğrenciye, ikili anlaşmalar ve uluslararası ilişkiler kapsamındaki ilkeler dâhilinde yurt içinde veya yurt dışında belirli bir süre için öğrenim amacıyla Enstitü Yönetim Kurulu tarafından izin verilebilir. Yurt içinde ve yurt dışında geçirilen sürenin öğrencinin öğrenim süresinden düşülüp düşülmeyeceğine Enstitü Yönetim Kurulu karar verir.
  - (3) Rektörlük onayı ile öğrenci değişimi programından yararlanacak öğrencilerin durumları, EABD/EASD başkanlığınca hazırlanan intibak programı çerçevesinde Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile izinli sayılabilir.
  - (4) Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile izinli sayılan öğrencinin durumu, mazeretli-izinli olduğu günlerde girmesi gerektiği derslerin öğretim üyelerine ve danışmanına yazılı olarak bildirilir.
  - (5) İzin döneminde öğrenci derslere devam edemez ve sınavlara giremez. Bu süre içinde girilen sınavlar geçersiz sayılır.
  - (6) Öğrenci izin süresi sonunda öğrenimlerine kaldıkları yerden devam ederler.
  - (7) 15 gün içinde beyan edilmeyen mazeretler kabul edilmez.

Kayıt Dondurma

Madde 38

- (1) Sağlık sebebiyle kayıt dondurma
  - a) Tam teşekküllü hastanelerden öğretim dönemini kapsayan aralıksız en az 4 haftalık heyet raporu alan öğrenci öğrenim gördüğü yarıyıl Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla kaydı dondurulur. Sağlık sebebiyle en çok 2 yarıyıl kayıt dondurulabilir.
  - b) Doğum raporu bulunan öğrencinin en çok 2 yarıyıla kadar kaydı dondurulur.
  - c) Öğrenci; raporun başlama tarihinden itibaren, en geç 7 gün içinde durumunu açıklayan dilekçe ve belgelerini Enstitü Müdürlüğüne bildirmek zorundadır. Bu sürede beyan edilmeyen başvurular kabul edilmez.
  - d) Sağlık sebebiyle kaydı dondurulan öğrencinin, sağlık sorununun ortadan kalktığını bildirmesi halinde, kayıt dondurma işlemi Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile iptal edilir ve kayıt yenileme hakkı verilir.
- (2) Mazeret sebebiyle kayıt dondurma
  - a) Eğitim ve öğretim için yurt dışına çıkmak durumunda olanlar ile hekim onaylı refakat, doğal afet, öğrenci olduktan sonraki tutukluluk ve mahkûmiyet halleri ve Enstitü Yönetim Kurulunun uygun göreceği diğer mazeret hallerinde öğrencinin bir defaya mahsus olmak üzere Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla en çok 2 yarıyıla kadar kaydı dondurulur. İş nedeni ile yurt içinde yer değiştiren veya yurt dışına çıkan öğrenci bu haktan yararlanamaz.
  - b) Öngörülemeyen durumlar dışındaki kayıt dondurma başvurularının, akademik takvimde belirtilen süre içerisinde yapılması zorunludur.
  - c) Mazeret nedeniyle kaydı dondurulan öğrenci, mazeretinin ortadan kalktığını bildirmesi halinde, kayıt dondurma işlemi Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile iptal edilir ve kayıt yenileme hakkı verilir.
- (3) Askerlik nedeniyle kayıt dondurma
  - a) Askerlik görevini yapmak üzere işlem yaptırdığını belgeleyen ve bunu yazılı olarak Enstitüye bildiren öğrencinin askerlik süresine karşılık gelen dönemlerde, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kaydı dondurulur.
  - b) Askerlik nedeni ile kaydı dondurulan öğrencinin terhis tarihinden sonraki 1 ay içinde terhis belgesi ile Enstitüye başvurması ve terhis tarihini takip eden ilk kayıt döneminde kaydını yenilemesi gerekmektedir.
- (4) Kaydı dondurulan öğrenci, kaydının dondurulduğu süre içinde derslere ve ders sınavlarına, doktora yeterlik sınavına ve tez sınavlarına (tez öneri, tez izleme, tez ön savunma ve tez

savunma) giremez.

(5) Kayıt dondurulan süre içinde girilen dersler, ders sınavları ve tez sınavları geçersiz sayılır.

Kayıt Silme ve İlişik Kesme

Madde 39

(1) Lisansüstü öğrencisinin;

a) Kendi isteği,

b) Gerektiğinde kesin kayıta istenen belgelerin aslını ibraz etmemesi,

c) Mazeretsiz olarak bir birini takip eden 2 yarıyıl kayıt yenilememesi,

d) Muaf olmadığı öğretim dillerinin birinden 2 yarıyıl, ikisinden 4 yarıyıl muaf olamaması,

e) Bilimsel hazırlık programını 2 yarıyıl tamamlamaması,

f) 4 yarıyıl derslerini başarıyla tamamlamaması ya da derslerin tamamından başarılı olduğu halde genel akademik not ortalaması yüksek lisans öğrencisi için 2.50/4.00 ve doktora/sanatta yeterlik öğrencisi için 3.00/4.00'ün altında olması,

g) Yüksek lisans öğrencisinin

1. İki yarıyıl araştırma stajı ve pedagoji stajı dersinden rapor vermemesi,

2. Mazeretsiz olarak birbirini takip eden 2 dönemde tez ara raporu sunmaması,

3. Azami süresi içinde tezini teslim etmemesi,

4. Azami süresi içinde yüksek lisans programı uygulama yönergesinde istenen yayınları sunmaması,

h) Doktora /sanatta yeterlik öğrencisinin

1. Doktora yeterlik sınavından 2 yarıyıl içinde başarısız olması,

2. Doktora tez /sanatta yeterlik eseri önerisi savunma sınavından 2 yarıyıl içinde başarısız olması,

3. Mazeretsiz birbirini takip eden 2 yarıyıl tez izleme raporu sunmaması veya başarısız bulunması,

4. Azami süresinden bir yarıyıl öncesine kadar 3 başarılı tez izleme raporu sunmaması,

5. Azami süresi içinde yurtdışı araştırma stajı yapmaması,

6. Azami süresi içinde doktora tezini/sanatta yeterlik eserini teslim etmemesi,

7. Azami süresine ek olarak verilen süre içinde doktora/sanatta yeterlik programı uygulama yönergesinde istenen yayınları sunmaması,

8. Tez ön savunma sınavından başarısız olması,

i) Tez savunma sınavında başarısız olması,

j) Disiplin cezası ile Üniversiteden çıkarma cezası alması,

k) Tezinde veya diğer bilimsel çalışmalarında intihal tespit edilmesi

durumlarında Enstitüden kaydı silinir.

(2) Enstitü Yönetim Kurulu tarafından Enstitüden kaydı silinmesine karar verilen öğrencinin "Rektör Buyruğu" ile Üniversiteden ilişkisi kesilir.

(3) Üniversite ile ilişkisi kesilen öğrencinin dilekçesi üzerine 2 hafta içinde Enstitü tarafından kendisine not durum belgesi (transkript) verilir.

ALTINCI BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Programların Usul ve Esasları ile Tez Hazırlama

Madde 40– Yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlik programlarının usul ve esasları ile tez hazırlama kuralları yönergelerle belirlenir.

Diplomaların Eşdeğerliği

Madde 41- Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi tarafından verilen diplomalar, Kırgız Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti'nde aynı alan ve seviyede öğretim yapan yükseköğretim kurumlarının diplomalarına ve bunların milletlerarası geçerliliğine eş değerde olup sahiplerine aynı hakları sağlar.

Disiplin İşleri

Madde 42- Lisansüstü öğrencilerin disiplin kovuşturma ve soruşturma işlemleri, Enstitü tarafından Üniversitesitenin öğrenci disiplin yönetmeliğine göre yürütülür.

İntihal

Madde 43

- (1) Öğrencinin tezlerinde veya diğer bilimsel çalışmalarında intihal yapıldığına dair şüphe veya şikayet söz konusu olduğunda, durum Üniversitenin Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'na yazılı olarak bildirilir.
- (2) Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun incelemesine göre açılacak soruşturma sonuçlanıncaya kadar öğrenciye diploma verilmez.
- (3) Soruşturma sonucunda intihal tespit edilmesi durumunda öğrencinin Enstitüden kaydı silinir.

Yönetmenlikte Yer Almayan Hükümler

Madde 44- Bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hâllerde, Kırgız Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili mevzuatına uyulur.

Yürürlükten Kaldırılan Yönetmelik ve Ona Bağlı Olarak Alınan Senato Kararları

Madde 45

- (1) Senatonun 16/05/2017 tarih ve 2017-09.45 (a) sayılı kararı ile kabul edilmiş "Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği" ve buna bağlı olarak alınan ve bu yönetmelik hükümleri ile çelişen Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu kararları,
- (2) Senatosu'nun 18.06.2013 tarih ve 07.062 sayılı kararıyla kabul edilmiş "Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Lisansüstü Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınav İlkeleri" yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 46-Bu yönetmelik, 2021-2022 eğitim-öğretim yılından itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 47-Bu yönetmelik Üniversite Rektörü tarafından yürütülür.

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 27/06/2024 tarih ve 2024-07.49 (a) sayılı kararı ile Tablo-1. Not Değerlendirme Tablosu'nda düzenleme yapılmıştır.

Bu yönetmelik, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 01/06/2021 tarih ve 2021-08.40 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.